

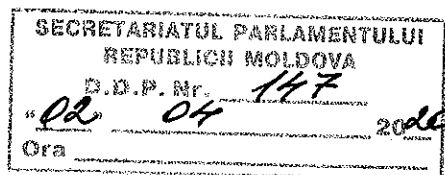

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul permanent al
Parlamentului Republicii
Moldova**

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează spre examinare Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132–137, art. 696), cu modificările ulterioare.

- Anexă:** 1. Proiectul de lege;
2. Notă informativă.

Chiril MOȚPAN

Deputat

LEGE
pentru modificarea Legii nr. 212/2004 privind
regimul stării de urgență, de asediu și de război

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132-137, art. 696), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 20 litera k) se modifică după cum urmează:
„k) aplicarea altor măsuri necesare, în limitele prevăzute de lege.
2. La articolul 22, alineatul (1), litera i) se exclude.
3. La articolul 24, litera g) se exclude.
4. La articolul 25, litera j) se exclude.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Zinaida GRECEANÎI

Nota informativă
**la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 212/2004 privind
regimul stării de urgență, de asediu și de război**

**1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
și finalitățile urmărite**

Modificarea propusă pentru *Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război*, prevede modificarea prevederilor articolului 20 litera k) și excluderea prevederilor articolului 22 alineatul (1) litera i), prevederilor articolului 24 litera g) și prevederilor articolului 25 litera j) este condiționată de necesitatea restabilirii ordinii constituționale pe durata stării de urgență, limitând competențele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne pe durata stării de urgență, la aplicarea măsurilor necesare prevăzute expres de lege.

Deși atribuțiile și competențele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova constau în **emiterea de dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor prevăzute expres de lege**, având calitatea de executor al legii pe perioada stării de urgență, prin Dispozițiile sale Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și-a arogat, în mod inadmisibil, competențe improprii, substituind organul legislativ al Republicii Moldova **prin dispunerea unor norme juridice cu caracter primar neprevăzute de lege**, acte prin care se încalcă principiul statului de drept, al democratismului, al separației puterilor în stat etc.

Este de remarcat că potrivit art. 60 alin. (1) din Constituție, **Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.**

Trebuie să se înțeleagă că Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în calitate de autoritate executivă, are dreptul și competența legală de a emite Dispoziții în vederea aplicării/realizării măsurilor prevăzute de lege ca necesare atingerii scopului pentru care a fost declarată starea de urgență, dar nu să adopte norme juridice cu caracter primar, să suspende efectul legilor prin noi norme juridice cu caracter primar etc., bazându-se pe prevederile art. 22 alineatul (1) litera i) din *Legea nr. 212/2004*

privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, prevedere legală introdusă prin Legea nr. 54/2020.

Or, adoptarea unor astfel de norme ține de competența exclusivă a Parlamentului în conformitate cu art. 60 alin. (1) din Constituție, iar actele administrative normative adoptate de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerul Afacerilor Interne nu trebuie să depășească limitele competenței și limitele cadrului legal existent, dar să asigure pe perioada stării de urgență aplicarea în viață a măsurilor prevăzute de lege necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de coronavirus (COVID-19) în cazul de față.

Dacă s-ar considera altfel, am admite că pe perioada stării de urgență suntem în prezența unui regim politic dictatorial, iar Comisia pentru Situații Excepționale a RM, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerul Afacerilor Interne ar fi autoritățile cu competențe nelimitate, fapt ce contravine art. 1 alin. (3) și art. 5 alin. (1) din Constituție, în acord cu care Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate. Democrația în Republica Moldova se exercită în condițiile pluralismului politic, care este incompatibil cu dictatura și cu totalitarismul.

Precum se observă din consecutivitatea conținutului Dispozițiilor emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care majoritatea conțin norme juridice cu caracter primar, apriori nule în temeiul art. 7 din Constituție, confuzia care s-a creat și pe care o are și această Comisie este determinată de neclaritatea normelor legale recent adoptate prin Legea nr. 54/2020 pentru modificarea Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, prin care la articolul 22 alineatul (1) s-a completat cu litera i) cu următorul cuprins: „exercită alte atribuții necesare”, la articolul 24 s-a completat cu litera g) cu următorul cuprins: „exercită alte atribuții necesare” și la articolul 25 s-a completat cu litera j) cu următorul cuprins: „exercită alte atribuții necesare”.

Astfel, textul normativ „exercită alte atribuții necesare” este neclar și oferă Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Serviciului

Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne o putere discreționară exagerată și nelimitată, iar neclaritatea acestei norme creează confuzii cu privire la competențele acestor autorități executive pe perioada stării de urgență, ceea ce este contrar Constituției, ceea ce este o situație juridică inadmisibilă într-o societate cu adevărat democratică.

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010 *asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală*, §-10, calitatea legii este apreciată prin prisma exigențelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate, criteriile care permit efectiv realizarea preeminenței dreptului.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din CEDO, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea (cauza *Del Rio Prada vs Spania*, cererea nr. 42750/09, hotărârea din 21.10.2013, §91).

Prevederile articolului 20 litera k), articolului 22 alineatul (1) litera i), articolului 24 litera g) și articolului 25 litera j) nu îndeplinesc standardul calității legii, fiind contrare art. 6 din CEDO, art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (2), art. 7 etc. din Constituție, deoarece conferă autorităților care le explică și aplică o marjă excesivă de discreție, iar Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prevalându-se de această normă incertă, își arogă competențe de legiuitor pe perioada stării de urgență, adoptând norme cu caracter primar, general obligatorii contrar art. 60 alin. (1) din Constituție, fapt ce se constată din majoritatea Dispozițiilor deja emise de această Comisie după declararea stării de urgență în Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 55/2020 privind declararea stării de urgență.

Lipsa unei interpretări clare și accesibile face posibil ca să existe o marjă excesivă de discreție, iar principiul legalității presupune mai întâi de toate ca legea să definească în termeni clari și accesibili obiectul său de reglementare pentru ca subiecții să-și poată conforma comportamentul potrivit acestor reglementări într-un mod inechivoc.

Deci, proiectul de lege modifică prevederile articolului 20 litera k) pentru a institui limitele legale obligatorii de respectat la aplicarea altor măsuri necesare pe durata stării de urgență. Or, în condițiile actuale, autoritățile

publice ce urmează să aplice măsurile pe durata stării de urgență, altele decât cele enumerate exhaustiv, pot devia de la cadrul legal existent, depășindu-și limitele competențelor atribuite prin lege. O asemenea deviere deja se atestă în cazul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care în Dispozițiile sale a adoptat norme cu caracter primar, neprevăzute de lege, sub pretextul aplicării altor măsuri necesare, considerând că are și alte atribuții necesare în temeiul articolului 22 alineatul (1) litera i) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, normă care este ambiguă (neclară și neprevizibilă) și a făcut Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova să creadă că poate să-și aroge și competențe de legiuitor pe perioada stării de urgență.

Astfel, se exclud prevederile articolului 22 alineatul (1) litera i), prevederile articolului 24 litera g) și prevederile articolului 25 litera j) pentru a restabili ordinea constituțională pe durata stării de urgență, limitând competențele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne pe durata stării de urgență, la aplicarea măsurilor necesare prevăzute expres de lege, iar în cazul necesității restrângerii exercițiului anumitor drepturi și libertăți pe durata stării de urgență în conformitate cu art. 54 din Constituție, conform competenței constituționale, doar Parlamentul ca unică autoritate legislativă a statului (art. 60 alin. (1) din Constituție), să adopte asemenea măsuri necesare într-o societate democratică, care ulterior să fie aplicate în limitele prevăzute de lege de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerul Afacerilor Interne, ca executori ai legii.

2. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele ce au drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de Lege nu contravine legislației Uniunii Europene, precum și nu reprezintă un act de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege modifică prevederile articolului 20 litera k) care în redacția actuală prevede „Pe durata stării de urgență, în funcție de situația

concretă, pot fi aplicate următoarele măsuri: k) aplicarea altor măsuri necesare”, fiind propusă o nouă redacție a acesteia după cum urmează: „Pe durata stării de urgență, în funcție de situația concretă, pot fi aplicate următoarele măsuri: k) aplicarea altor măsuri necesare, în limitele prevăzute de lege”.

Proiectul de lege exclude prevederile articolului 22 alineatul (1) litera i), prevederile articolului 24 litera g) și prevederile articolului 25 litera j) care în redacția actuală prevăd: „Pe durata stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, are următoarele atribuții: i) exercită alte atribuții necesare”; „Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale are următoarele atribuții: g) exercită alte atribuții necesare”; „Ministerul Afacerilor Interne are următoarele atribuții: j) exercită alte atribuții necesare”. Prin excluderea acestor prevederi se vor restabili limitele legale ale atribuțiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și Ministerului Afacerilor Interne pe durata stării de urgență.

4. Fundamentarea economico-financiară

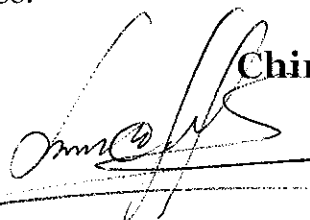
Adoptarea proiectului de lege și punerea în aplicare a prevederilor acestuia nu necesită cheltuieli din Bugetul Public Național.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege prin noile reglementări ce le conține se va încorpora în cadrul normativ în vigoare, fiind necesară aducerea în corespundere cu acesta doar a unor Dispoziții ale Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi supus avizării Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică și Direcției juridice a Parlamentului Republicii Moldova. Reieșind din necesitatea stringentă de adoptare a noilor prevederi, proiectul nu a fost supus consultărilor publice.

Chiril MOTPAN